

Cvičení 3: Variační princip a WKB metoda

Motivace: Použití variačního principu a WKB metody k určení energie vázaných stavů.

Úloha 1 - Potenciál nabitě mřížky

Nalezněte stacionární stavy částice v jedné dimenzi popsané hamiltoniánem

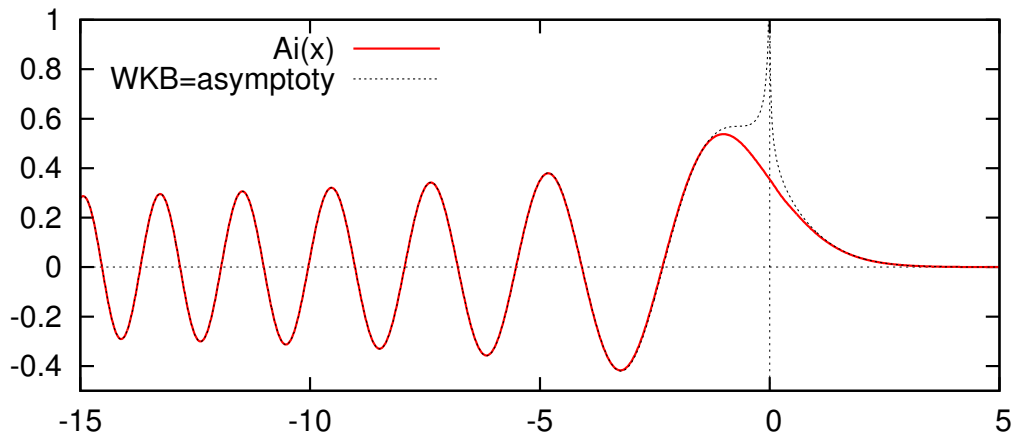
$$H\psi(q) = -\psi''(q) + |q|\psi(q) = \epsilon\psi(q).$$

Podrobnější pokyny:

- Zvolte vhodnou třídu funkcí a nalezněte energii základního stavu pomocí variačního principu (například $\psi(q) = \exp(-\alpha q^2)$). Pokuste se z variačního principu nalézt také první excitovaný stav.
- Získané výsledky porovnejte s přesným řešením.

Poznámky: Přesné řešení můžete vyjádřit pomocí Airyho funkce, tj. řešení rovnice $Ai''(x) = xAi(x)$, které je omezené pro všechna x . Stačí si uvědomit, jak lze pomocí $Ai(x)$ napsat zvlášť řešení pro $x > 0$ a zvlášť pro $x < 0$ a jaké jsou podmínky napojování v $x = 0$. Přesné energie pak vyjádříte pomocí kořenů funkce $Ai(x)$ a její derivace.

Dodatek - Tabulka kořenů Airyho funkce a její derivace

n	$Ai(x) = 0$	$Ai'(x) = 0$
1	$x = -2.3381074105$	$x = -1.0187929716$
2	$x = -4.0879494441$	$x = -3.2481975822$
3	$x = -5.5205598281$	$x = -4.8200992112$
4	$x = -6.7867080901$	$x = -6.1633073556$
5	$x = -7.9441335871$	$x = -7.3721772550$

Úloha 2 - Částice v kruhové potenciálové jámě

Najděte energie vázaných stavů částice s hmotností m v nekonečně hluboké potenciálové jámě ve tvaru kruhu (ve 2D) o poloměru a . Úlohu řešte v polárních souřadnicích. Pokuste se navrhnout vhodnou vlnovou funkci, která vyhovuje vaší intuici o tom jak by měl vypadat základní (první excitovaný) stav a pro kterou umíte vyčíslit funkcionál energie.

Nakonec můžete srovnat s přesným řešením úlohy, které lze vyjádřit pomocí řešení $J_m(x)$ Besselovy rovnice

$$f''(x) + \frac{1}{x}f'(x) + \left[1 - \frac{m^2}{x^2}\right]f(x) = 0.$$

Kořeny Besselových funkcí jsou dány v následující tabulce

	J_0	J_1	J_2
1	2.4048	3.8317	5.1356
2	5.5201	7.0156	8.4172
3	8.6537	10.1735	11.6198

Úloha 3

Vyřešit úlohu 1 pomocí WKB metody - provedu já.